Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (treće prošireno vijeće)

1. veljače 2017.*

„Izvanugovorna odgovornost – Članak 47. Povelje o temeljnim pravima – Razuman rok za suđenje – Specifične okolnosti predmeta – Značaj spora – Složenost spora – Ponašanje stranaka i naknadna postupovna pitanja – Nepostojanje neopravdanog razdoblja nedjelovanja“

U predmetu T-725/14,

Aalberts Industries NV, sa sjedištem u Utrechtu (Nizozemska), koji zastupaju R. Wesseling i M. Tuurenhout, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Europske unije, koju zastupa **Sud Europske unije**, koji je u početku zastupao A. Placco, a zatim J. Inghelram i E. Beysen,, u svojstvu agenata,

tuženik,

koju podupire

Europska komisija, koju zastupaju S. Noë, P. Van Nuffel i V. Bottka, u svojstvu agenata,

intervenijent,

povodom zahtjeva na temelju članka 268. UFEU-a kojim se zahtijeva naknada štete koju je tužitelj navodno pretrpio zbog trajanja postupka pred Općim sudom u predmetu u kojem je donesena presuda od 24. ožujka 2011., Aalberts Industries i dr./Komisija (T-385/06, EU:T:2011:114),

OPĆI SUD (treće prošireno vijeće),

u sastavu: S. Papasavvas, predsjednik, I. Labucka, E. Bieliūnas (izvjestitelj), V. Kreuschitz i I. S. Forrester, suci,

tajnik: A. Lamote, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 19. srpnja 2016.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: nizozemski

Presudu

Okolnosti spora

1 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 14. prosinca 2006., tužitelj, društvo Aalberts Industries NV, pokrenuo je zajedno s društvima Simplex Armaturen + Fittings GmbH & Co. KG (u daljnjem tekstu: Simplex) i Acquatis France SAS, koje je postalo Comap SA (u daljnjem tekstu: Acquatis), postupak protiv Odluke Komisije C(2006) 4180 od 20. rujna 2006. o postupku primjene članka [101. UFEU-a] i članka 53. Sporazuma o EGP-u (predmet COMP/F-1/38.121 – Cijevni nastavci) (u daljnjem tekstu: Odluka C(2006) 4180). Ta su društva u tužbi od Općeg suda u biti najprije zahtijevala da poništi tu odluku ili, podredno, smanji iznos novčane kazne koja im je izrečena navedenom odlukom.

2 Presudom od 24. ožujka 2011., Aalberts Industries i dr./Komisija (T-385/06, EU:T:2011:114), Opći sud poništio je članak 1. Odluke C(2006) 4180 jer je Europska komisija utvrdila da su društva navedena u točki 1. ove presude u razdoblju od 25. lipnja 2003. do 1. travnja 2004. sudjelovala u povredi članka 101. UFEU-a. Opći sud također je poništio članak 2. točku (a) navedene odluke. Komisija je u toj odredbi tužitelju, solidarno s njegovim društvima kćerima, Simplex i Acquatis, izrekla novčanu kaznu u iznosu od 100,80 milijuna eura. Naposljetku, Opći sud poništio je članak 2. točku (b) podtočku 2. Odluke C(2006) 4180, u kojem je utvrđena solidarna odgovornost društava Simplex i Acquatis za plaćanje iznosa od 2,04 milijuna eura.

3 Zahtjevom podnesenim 6. lipnja 2011. Komisija je podnijela žalbu protiv presude od 24. ožujka 2011., Aalberts Industries i dr./Komisija (T-385/06, EU:T:2011:114).

4 Presudom od 4. srpnja 2013., Komisija/Aalberts Industries i dr. (C-287/11 P, EU:C:2013:445), Sud je odbio tu žalbu.

Postupak i zahtjevi stranaka

5 Zahtjevom podnesenim tajništvu Općeg suda 14. listopada 2014., tužitelj je podnio ovu tužbu protiv Europske unije, koju zastupa Sud Europske unije ili Komisija.

6 Zasebnim aktima podnesenima tajništvu Općeg suda 17. studenoga 2014., odnosno 17. prosinca 2014., Komisija i Sud Europske unije istaknuli su prigovor nedopuštenosti na temelju članka 114. stavka 1. Poslovnika Općeg suda od 2. svibnja 1991.

7 Rješenjem od 13. veljače 2015., Aalberts Industries/Europska unija (T-725/14, neobjavljeno, EU:T:2015:107), Opći sud odbio je, s jedne strane, prigovor nedopuštenosti koji je istaknuo Sud Europske unije i, s druge strane, tužbu u dijelu u kojem je bila usmjerena protiv Unije koju je zastupala Komisija.

8 Zahtjevom podnesenim tajništvu Suda 19. ožujka 2015., Sud Europske unije podnio je žalbu, upisanu pod oznakom C-132/15 P, protiv rješenja od 13. veljače 2015., Aalberts Industries/Europska unija (T-725/14, neobjavljeno, EU:T:2015:107).

9 Rješenjem od 14. travnja 2015., predsjednik trećeg vijeća Općeg suda prekinuo je, na zahtjev Suda Europske unije, postupak u ovom predmetu do odluke Suda kojom se završava postupak u predmetu C-132/15 P, Sud/Aalberts Industries.

10 Rješenjem od 18. prosinca 2015., Sud/Aalberts Industries (C-132/15 P, neobjavljeno, EU:C:2015:858), predmet je brisan iz upisnika Suda.

11 Nakon nastavka postupka u ovom predmetu, Komisija je aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 15. siječnja 2016. zatražila intervenciju u potporu zahtjevu Suda Europske unije.

12 Sud Europske unije podnio je 16. veljače 2016. odgovor na tužbu.

13 Opći sud vratio je 17. veljače 2016. ovaj predmet trećem proširenom vijeću na ponovno suđenje.

14 Opći sud odlučio je 2. ožujka 2016. da druga razmjena podnesaka nije potrebna. Osim toga, u okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih u članku 89. Poslovnika Općeg suda, taj je sud pozvao Sud Europske unije da navede je li zatražio i dobio odobrenje tužiteljâ u predmetu u kojem je donesena presuda od 24. ožujka 2011., Aalberts Industries i dr./Komisija (T-385/06, EU:T:2011:114) (u daljnjem tekstu: predmet T-385/06), i Komisije da podnese određene dokumente koji su se nalazili u prilozima odgovoru na tužbu i koji su bili povezani s predmetom T-385/06.

15 Rješenjem od 15. ožujka 2016., Aalberts Industries/Europska unija (T-725/14, neobjavljeno, EU:T:2016:208), predsjednik trećeg proširenog vijeća Općeg suda prihvatio je zahtjev za intervenciju koji je Komisija podnijela u potporu zahtjevu Suda Europske unije te je pojasnio da su prava Komisije ona predviđena člankom 116. stavkom 6. Poslovnika od 2. svibnja 1991.

16 Sud Europske unije odgovorio je 18. ožujka 2016. na pitanje navedeno u točki 14. ove presude. Zahtijevao je da Opći sud utvrdi, kao prvo, da nije morao zatražiti i dobiti odobrenje tužitelja i Komisije da podnese dokumente koji su bili povezani s predmetom T-385/06 i, podredno, da su tužitelj i Komisija to odobrenje dali implicitno. Još podrednije, Sud Europske unije zatražio je da se s njegovim odgovorom postupa kao sa zahtjevom za donošenje mjera upravljanja postupkom kojim se želi postići da Opći sud u okviru ove tužbe naloži podnošenje dokumenata koji su dio spisa postupka u predmetu T-385/06 i, osobito, dokumenata priloženih odgovoru na tužbu.

17 Predsjednik trećeg proširenog vijeća Općeg suda odlučio je 4. travnja 2016., kao prvo, povući iz spisa dokumente koji su se nalazili u prilozima odgovoru na tužbu podnesenom u ovom predmetu i koji su bili povezani s predmetom T-385/06. Ta je odluka bila obrazložena činjenicom, s jedne strane, da Sud Europske unije nije zatražio ni dobio odobrenje stranaka u predmetu T-385/06 da podnese navedene dokumente i, s druge strane, da nije zatražio pristup spisu navedenog predmeta na temelju članka 38. stavka 2. Poslovnika. Kao drugo, predsjednik trećeg proširenog vijeća Općeg suda odlučio je, na temelju članka 88. stavka 3. Poslovnika, pozvati tužitelja da zauzme stajalište o zahtjevu za donošenje mjera upravljanja postupkom koji je Sud Europske unije još podrednije podnio u svojem odgovoru od 18. ožujka 2016., navedenom u točki 16. ove presude.

18 Tužitelj je 20. travnja 2016. od Općeg suda zahtijevao da odbije zahtjev za donošenje mjera upravljanja postupkom koji je podnio Sud Europske unije.

19 Opći sud utvrdio je 11. svibnja 2016. da je za odvijanje i rješavanje ovog predmeta, s obzirom na njegov cilj, potrebno staviti na raspolaganje spis predmeta T-385/06. Tako je Opći sud u okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih člankom 89. Poslovnika odlučio uložiti u spis ovog predmeta spis predmeta T-385/06.

20 Sud Europske unije zatražio je 17. lipnja 2016. dostavu spisa predmeta T-385/06.

21 Opći sud zatražio je 29. lipnja 2016. od tužitelja da podnese dokument.

22 Na raspravi održanoj 19. srpnja 2016. saslušana su izlaganja stranaka i njihovi odgovori na usmena pitanja koja je postavio Opći sud.

23 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:

— Uniji, koju zastupa Sud Europske unije, naloži da nadoknadi štetu koju je pretrpio zbog nerazumnog trajanja postupka pred Općim sudom i, konkretnije, da mu plati:

— iznos od 1 014 863 eura za imovinsku štetu i iznos od 5 040 000 eura za neimovinsku štetu ili odgovarajući iznos koji utvrdi Opći sud;

— kompenzacijske kamate na taj iznos za razdoblje od 13. siječnja 2010. do dana objave presude o ovoj tužbi, po kamatnoj stopi koju je Europska središnja banka (ESB) odredila za glavne poslove refinanciranja, a koja je vrijedila za razdoblje o kojem je riječ, uvećanoj za dva postotna boda ili odgovarajuću kamatupo stopi koju Opći sud pravično utvrdi;

— Europskoj uniji, koju zastupa Sud Europske unije, naloži snošenje troškova.

24 Sud Europske unije, koji podupire Komisija, od Općeg suda zahtijeva da:

— kao prvo, odbije zahtjev za naknadu štete kao neosnovan;

— podredno, odbije kao neosnovan zahtjev za naknadu navodne imovinske štete i tužitelju dodijeli naknadu za navodnu neimovinsku štetu u najvišem iznosu od 5 000 eura;

— naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

25 Na temelju članka 340. stavka 2. UFEU-a, u pogledu izvanugovorne odgovornosti, Unija je, u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica, dužna naknaditi svaku štetu koju njezine institucije ili službenici prouzroče pri obavljanju svojih dužnosti.

26 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, iz članka 340. drugog stavka UFEU-a proizlazi da uspostava izvanugovorne odgovornosti Unije i ostvarenje prava na naknadu pretrpjele štete ovise o ispunjenju skupa uvjeta, odnosno nezakonitosti ponašanja koje se pripisuje instituciji, stvarnog postojanja štete i postojanja uzročne veze između tog ponašanja i štete na koju se poziva (presude od 29. rujna 1982., Oleifici Mediterranei/EEZ, 26/81, EU:C:1982:318, t. 16. i od 9. rujna 2008., FIAMM i dr./Vijeće i Komisija, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, t. 106.).

27 Tužitelj traži naknadu imovinske štete i neimovinske štete koju je pretrpio zbog povrede zahtjeva koji se odnose na poštovanje razumnog roka za suđenje (u daljnjem tekstu: razuman rok za suđenje) u predmetu T-385/06.

28 Kao prvo, tvrdi da je postupak u predmetu T-385/06 trajao 4 godine i 3 mjeseca i da je ispitivanje tog predmeta bilo „u zastoju“ više od 2 godine i 2 mjeseca. Smatra da Opći sud ne mora ocijeniti koji je trebao biti razuman rok za suđenje u tom predmetu. Naime, ističe da valja ocijeniti samo je li trajanje postupka bilo nerazumno jer je trajalo dulje od 3 godine. U tom pogledu pojašnjava da, s obzirom na okolnosti slučaja, rok za suđenje u predmetu T-385/06 nije smio trajati dulje od 3 godine.

29 Kao drugo, tužitelj tvrdi da, u slučaju spora o postojanju povrede pravila tržišnog natjecanja, temeljni zahtjev pravne sigurnosti koju moraju uživati gospodarski subjekti kao i cilj osiguravanja da tržišno natjecanje ne bude iskrivljeno na unutarnjem tržištu opravdavaju to da se njegova tužba ispita s dužnom pažnjom i u što kraćem razumnom roku. Tužitelj također ističe da je zbog novčane kazne koja mu je izrečena Odlukom C(2006) 4180, u iznosu od više od 100 milijuna eura, stvorena

negativna slika koja se odrazila na burzovnu cijenu njegovih dionica i na ocjene financijskih analitičara. Dodaje da je njegov ugled kod klijenata bio izmijenjen Odlukom C(2006) 4180 kojom mu je pogrešno izrečena novčana kazna i koju je Opći sud u konačnici poništio.

30 Kao treće, tužitelj tvrdi da se trajanje postupka u predmetu T-385/06 ne može opravdati nijednom specifičnom okolnošću tog predmeta. Naime, trajanje postupka ne može se opravdati složenošću predmeta T-385/06. Osim toga, to se trajanje ne može objasniti ponašanjem stranaka jer je pisani dio postupka u predmetu T-385/06 završen 10 mjeseci nakon podnošenja tužbe.

31 Sud Europske unije osporava te navode.

32 U tom pogledu valja istaknuti da se člankom 47. drugim stavkom Povelje Europske unije o temeljnim pravima propisuje, među ostalim, da „[s]vatko ima pravo da zakonom prethodno ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj”.

33 Takvo se pravo, čije je postojanje potvrđeno prije stupanja na snagu Povelje o temeljnim pravima, kao opće načelo prava Unije, smatra primjenjivim u okviru sudskog postupka protiv odluke Komisije (vidjeti presudu od 16. srpnja 2009., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija, C-385/07 P, EU:C:2009:456, t. 178. i navedenu sudsku praksu).

34 U ovom slučaju valja utvrditi da je u predmetu T-385/06 tužba 14. prosinca 2006. telefaksom poslana tajništvu Općeg suda i da je izvornik navedene tužbe navedeno tajništvo zaprimilo 21. prosinca 2006. Osim toga, predmet T-385/06 završio je 24. ožujka 2011., na dan objave presude Aalberts Industries i dr./Komisija (T-385/06, EU:T:2011:114). Tako je trajanje postupka u tom predmetu, koje je iznosilo više od 4 godine i 3 mjeseca, na prvi pogled vrlo dugo.

35 Međutim, valja istaknuti da se razumnost roka za suđenje mora ocijeniti s obzirom na specifične okolnosti svakog predmeta i osobito s obzirom na značaj spora za zainteresiranu osobu, složenost predmeta kao i ponašanje tužitelja i ponašanje nadležnih tijela (vidjeti u tom smislu presude od 17. prosinca 1998., Baustahlgewebe/Komisija, C-185/95 P, EU:C:1998:608, t. 29., i od 9. rujna 2008., FIAMM i dr./Vijeće i Komisija, C-120/06 P i C-121/06 P, EU:C:2008:476, t. 212.).

36 Također je pojašnjeno da su ponašanje „stranaka“ i naknadna postupovna pitanja neke od okolnosti koje valja uzeti u obzir radi ocjene razumnosti roka za suđenje (vidjeti u tom smislu presudu od 16. srpnja 2009., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija, C-385/07 P, EU:C:2009:456, t. 181. i 184.).

37 Popis relevantnih kriterija nije iscrpan i ocjena razumnosti navedenog roka ne zahtijeva sustavno razmatranje okolnosti predmeta u pogledu svakog od kriterija kad se duljina postupka čini opravdanom s obzirom na samo jedan od njih. Tako, složenost predmeta ili ponašanje tužitelja koje pridonosi dugotrajnosti mogu opravdati trajanje postupka koje je na prvi pogled predugo (vidjeti presudu od 16. srpnja 2009., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija, C-385/07 P, EU:C:2009:456, t. 182. i navedenu sudsku praksu).

38 Iz toga slijedi da se razumnost roka ne može ispitati upućivanjem na točno određenu gornju granicu, utvrđenu na apstraktan način, nego se u svakom slučaju mora ocijeniti s obzirom na okolnosti predmeta (presude od 15. listopada 2002., Limburgse Vinyl Maatschappij i dr./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, t. 192., i od 28. veljače 2013., Réexamen Arango Jaramillo i dr./EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, t. 29.).

39 U ovom slučaju stoga valja ocijeniti može li se trajanje postupka u predmetu T-385/06 objasniti specifičnim okolnostima navedenog predmeta. U tu svrhu valja ispitati, kao prvo, značaj spora za tužitelja, kao drugo, složenost predmeta T-385/06, kao treće, utjecaj ponašanja stranaka i naknadna postupovna pitanja, kao četvrto, eventualno postojanje neopravdanog razdoblja nedjelovanja u postupanju u predmetu T-385/06.

Značaj predmeta T-385/06 za tužitelja

40 Valja podsjetiti da su, u slučaju spora povezanog s postojanjem povrede pravila tržišnog natjecanja, temeljni zahtjev pravne sigurnosti koju moraju uživati gospodarski subjekti kao i cilj osiguravanja da tržišno natjecanje ne bude iskrivljeno na unutarnjem tržištu od značajnog interesa ne samo za tužitelja i njegove konkurente, nego i za treće osobe, zbog velikog broja osoba kojih se tiče i financijskih interesa u pitanju (presuda od 16. srpnja 2009., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisija, C-385/07 P, EU:C:2009:456, t. 186.).

41 U ovom slučaju valja istaknuti da je Komisija u Odluci C(2006) 4180 utvrdila da je tužitelj u razdoblju od 25. lipnja 2003. do 1. travnja 2004. sudjelovao u jedinstvenoj, složenoj i trajnoj povredi članka 101. UFEU-a. Komisija je u toj odluci potom tužitelju izrekla novčanu kaznu od 100,80 milijuna eura, solidarno s društvima Acquatis i Simplex u iznosu od 55,15 milijuna eura, zbog toga što je s tim dvama društvima tvorila gospodarsku jedinicu.

42 Iz toga slijedi da je predmet T-385/06 za tužitelja bio od velikog značaja.

Složenost predmeta T-385/06

43 Kao prvo, valja istaknuti da je tužba koju je tužitelj podnio u predmetu T-385/06 zahtijevala temeljito ispitivanje činjenica i brojnih pravnih pitanja.

44 U tom pogledu najprije valja pojasniti da je Komisija u Odluci C(2006) 4180 utvrdila da je tridesetak društava iz jedanaest grupa sudjelovalo u jedinstvenoj, složenoj i trajnoj povredi članka 101. UFEU-a te, od 1. siječnja 1994., povredi članka 53. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP), tako što su bili uključeni u niz sporazuma i usklađenih djelovanja na tržištu bakrenih spojnica i spojnica od bakrenih legura, koji su se sastojali od određivanja cijena, sastavljanja popisa cijena, uspostave rabata i popusta te mehanizama primjene povećanja cijena, podjele nacionalnih tržišta i kupaca te razmjene drugih poslovnih informacija. Osim toga, Komisija je tužitelju izrekla novčanu kaznu zbog počinjenja te povrede od 25. lipnja 2003. do 1. travnja 2004.

45 Nadalje, tužitelj je prilikom podnošenja tužbe u popratnom dopisu duljinu te tužbe osobito opravdao činjenicom da je Komisiji u odluci kojom se izriče kazna za opis i analizu složenog skupa činjenica bilo potrebno 220 stranica. Tužitelj je u tom dopisu također objasnio da je, za razliku od većine predmeta iz područja tržišnog natjecanja koji su podneseni tijekom istog razdoblja, on osporavao sve aspekte Odluke C(2006) 4180.

46 Osim toga, prilozi tužbi imali su više od 750 stranica, od čega se 220 stranica odnosilo na Odluku C(2006) 4180. Komisija je pak svojem odgovoru na tužbu priložila više od 120 stranica priloga. Replici je bilo priloženo više od 160 stranica priloga.

47 Naposljetku, tužitelj je u predmetu T-385/06 istaknuo pet tužbenih razloga. Prvi tužbeni razlog temeljio se na nezakonitosti pripisivanja odgovornosti za povredu tužitelju kao društvu majci. Drugi tužbeni razlog temeljio se na nepostojanju povrede članka 101. UFEU-a. Treći tužbeni razlog temeljio se na nepostojanju sudjelovanja u jedinstvenoj, složenoj i trajnoj povredi. Četvrti tužbeni razlog temeljio se na povredi članka 23. stavka 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o

provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima [101.] i [102. UFEU-a] (SL 2003., L 1, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 165. i ispravak u SL-u 2016., L 173, str. 108.) i Smjernica o metodi za utvrđivanje novčanih kazni koje se propisuju u skladu s člankom 15. stavkom 2. Uredbe br. 17. i člankom 65. stavkom 5. [UEZUČ-a] (SL 1998., C 9, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 6.). Peti tužbeni razlog temeljio se na povredi načela dobre uprave i povredi članka 2. Uredbe br. 1/2003 zbog toga što je Komisija povrijedila načelo ravnopravnosti stranaka.

48 Tako je tužba podnesena u predmetu T-385/06 zahtijevala temeljito ispitivanje brojnih složenih činjenica koje su djelomično nastale prije razdoblja povrede koje se uzelo u obzir u Odluci C(2006) 4180. Osim toga, iz određenih tužbenih razloga istaknutih u tom predmetu proizašla su osjetljiva pravna pitanja povezana, među ostalim, s pojmom jedinstvene, složene i trajne povrede.

49 Kao drugo, valja istaknuti da je predmet T-385/06, s obzirom na zahtjeve i tužbene razloge koji su u njemu istaknuti, bio povezan s devet drugih tužbi koje su protiv Odluke C(2006) 4180 bile podnesene u prosincu 2006. na više jezika postupka.

50 Naime, društva Acquatis i Simplex zatražila su, u predmetu T-385/06 i u predmetu u kojem je donesena presuda od 24. ožujka 2011., IMI i dr./Komisija (T-378/06, neobjavljena, EU:T:2011:109), poništenje članka 2. točke (b) podtočke 2. Odluke C(2006) 4180 kojim im je solidarno izrečena novčana kazna od 2,04 milijuna eura. Ta je okolnost navela Komisiju da u svakom od tih predmeta istakne prigovor litispendencije. Opći sud prihvatio je taj prigovor te je zahtjev za poništenje članka 2. točke (b) podtočke 2. Odluke C(2006) 4180 proglašen nedopuštenim u presudi od 24. ožujka 2011., IMI i dr./Komisija (T-378/06, neobjavljena, EU:T:2011:109). Suprotno tomu, Opći sud poništio je članak 2. točku (b) podtočku 2. Odluke C(2006) 4180 u presudi od 24. ožujka 2011., Aalberts Industries i dr./Komisija (T-385/06, EU:T:2011:114).

51 Osim toga, tužitelj je u okviru svojeg četvrtog tužbenog razloga u predmetu T-385/06, koji se odnosi na iznos novčane kazne, istaknuo pogrešku u izračunu koja je bila povezana s tužbom podnesenom u predmetu u kojem je donesena presuda od 24. ožujka 2011., IMI i dr./Komisija (T-378/06, neobjavljena, EU:T:2011:109). Naime, tužitelj je prigovarao Komisiji da je društvima Acquatis i Simplex dvaput pripisala vrlo tešku narav povrede, kao što je to proizlazilo iz članka 2. točaka (a) i (b) Odluke C(2006) 4180.

52 Osim toga, i dalje u okviru svojeg četvrtog tužbenog razloga koji se odnosio na iznos novčane kazne, tužitelj se pozivao na povredu načela jednakog postupanja u pogledu određivanja opsega relevantnog zemljopisnog tržišta, povredu načela jednakog postupanja i obveze obrazlaganja prilikom razvrstavanja stranaka zabranjenog sporazuma u tri kategorije koje se temelje na njihovim tržišnim udjelima te povredu načela proporcionalnosti prilikom ocjenjivanja njegova tržišnog udjela. Ta su pitanja stoga bila usko povezana sa situacijom na tržištu drugih adresata Odluke C(2006) 4180, a stoga i s devet drugih tužbi podnesenih protiv navedene odluke. Nadalje, u okviru mjere upravljanja postupkom donesene u predmetu T-385/06 i povezane s argumentacijom koju je tužitelj iznio u okviru svojeg četvrtog tužbenog razloga, Komisija je u studenom 2009. bila pozvana podnijeti verziju tablice iz priloga Odluci C(2006) 4180 koja nije klasificirana oznakom tajnosti, kao i podatke na temelju kojih je sastavila tu tablicu.

53 Naposljetku, tužitelj se u okviru svojeg petog tužbenog razloga pozvao na neobjektivnost i nepristranost Komisije kao i na prebacivanje tereta dokazivanja u pogledu izjava podnositelja zahtjeva za primjenu pokajničkog programa.

54 Tako je postupanje u predmetu T-385/06 zasigurno bilo složeno jer je zahtijevalo usporedno ispitivanje devet drugih tužbi koje su na više jezika postupka bile podnesene protiv Odluke C(2006) 4180.

55 Iz toga slijedi da je predmet T-385/06 bio vrlo složen s obzirom na činjenične i pravne aspekte tužbe podnesene u tom predmetu i s obzirom na broj usporednih tužbi koje su bile podnesene protiv Odluke C(2006) 4180.

Ponašanje stranaka i naknadna postupovna pitanja u predmetu T-385/06

56 S jedne strane, valja istaknuti da je tužba koju je tužitelj podnio 14. prosinca 2006. u predmetu T-385/06 imala 75 stranica.

57 Opći sud pozvao je tužitelja da podnese skraćenu verziju izvorne verzije tužbe jer je ta izvorna verzija prelazila broj stranica propisan praktičnim uputama Općeg suda za stranke od 14. ožujka 2002. (SL 2002, L 87, str. 48., u daljnjem tekstu: praktične upute za stranke), odnosno 50 stranica.

58 Tako je tužitelj skraćenu verziju izvorne tužbe podnio tek 13. veljače 2007. te je Komisiji dostavljena ta skraćena verzija. Osim toga, ta skraćena verzija bila je popraćena dopisom u kojem je tužitelj pojasnio da broj stranica skraćene verzije, odnosno 65 stranica, ponovno prelazi granicu od 50 stranica utvrđenu u praktičnim uputama za stranke.

59 S druge strane, što se tiče ponašanja Komisije, valja istaknuti da je ta institucija, nakon što joj je odbijen zahtjev za produljenje roka, 3. svibnja 2007. podnijela odgovor na tužbu koji je imao 66 stranica. U dopisu uz odgovor na tužbu, Komisija je pojasnila da je duljina tog odgovora posljedica duljine tužbe.

60 Također valja istaknuti da je Komisija dopisom od 3. srpnja 2007. od Općeg suda zatražila da rok za podnošenje odgovora na repliku, koji je prvotno utvrđen za 10. kolovoza 2007., produlji do 28. rujna 2007. Taj je zahtjev bio obrazložen razlozima u nastavku. Kao prvo, Komisija je podsjetila da je predmet T-385/06 dio grupe od deset tužbi koje su protiv Odluke C(2006) 4180 bile podnesene na tri različita jezika, što je zahtijevalo usklađivanje. Kao drugo, tužitelji su u pet od deset predmeta o kojima je riječ zatražili i dobili produljenje roka za podnošenje replike, što je imalo dvije posljedice: do 3. srpnja 2007. Komisiji je dostavljeno samo pet replika te je rok za podnošenje odgovora na repliku u predmetima u kojima je produljen rok istekao u kolovozu ili rujnu 2007. Kao treće, Komisija se pozvala na potrebu osiguranja dosljednosti u svojim odgovorima na repliku. Kao četvrto, Komisija je istaknula da joj je Opći sud već odobrio produljenje roka u četiri povezana predmeta.

61 Tako je tajnik Općeg suda dopisom od 10. srpnja 2007. obavijestio stranke da je, odlukom predsjednika vijeća, rok za podnošenje odgovora na repliku produljen do 28. rujna 2007. Komisija je potom podnijela odgovor na repliku 27. rujna 2007. na jeziku postupka. Komisija je u svojem popratnom dopisu pojasnila da broj stranica odgovora na repliku neznatno prelazi duljinu propisanu praktičnim uputama za stranke, što je uglavnom bilo posljedica duljine replike i netočnosti u njoj.

62 Iz prethodno navedenoga proizlazi da je ponašanje stranaka u predmetu T-385/06 pridonijelo ukupnom trajanju postupka.

Navodno postojanje neopravdanog razdoblja nedjelovanja u predmetu T-385/06

63 Kao prvo, valja istaknuti da su u predmetu T-385/06 između, s jedne strane, završetka pisanog dijela postupka Komisijinim podnošenjem odgovora na repliku 27. rujna 2007. i, s druge strane, otvaranja usmenog dijela postupka 28. listopada 2009., protekle 2 godine i 1 mjesec, odnosno 25 mjeseci.

64 Tijekom tog razdoblja provode se, među ostalim, sažetak argumenata stranaka, priprema predmeta, činjenična i pravna analiza sporova i priprema usmenog dijela postupka.

65 Nadalje, valja podsjetiti da se predmet T-385/06 odnosio na tužbu podnesenu protiv odluke Komisije o postupku primjene članka 101. UFEU-a.

66 Naime, tužbe koje se odnose na Komisijinu primjenu prava tržišnog natjecanja, kao što je tužba podnesena u predmetu T-385/06, složenije su od drugih vrsta predmeta s obzirom na, među ostalim, duljinu pobijane odluke, obujam spisa i potrebu provedbe temeljite ocjene brojnih složenih činjenica koje su često raspršene u vremenu i prostoru.

67 Tako je trajanje od 15 mjeseci između završetka pisanog dijela postupka i otvaranja usmenog dijela postupka u načelu primjereno za postupanje u predmetima koji se odnose na primjenu prava tržišnog natjecanja, kao što je predmet T-385/06.

68 Osim toga, potrebno je uzeti u obzir okolnost da je protiv Odluke C(2006) 4180 podneseno više tužbi.

69 Naime, s tužbama koje su podnesene protiv iste odluke koju je Komisija donijela na temelju prava tržišnog natjecanja Unije u načelu je potrebno postupati usporedno, uključujući kada te tužbe nisu spojene. To je usporedno postupanje osobito opravdano povezanošću navedenih tužbi kao i potrebom da se osigura dosljednost njihove analize i odgovora koji na njih valja dati.

70 Stoga se usporednim postupanjem u povezanim predmetima može opravdati to da se za svaki dodatni povezani predmet razdoblje između završetka pisanog dijela postupka i otvaranja usmenog dijela postupka produlji za jedan mjesec.

71 U ovom je slučaju protiv Odluke C(2006) 4180 podneseno deset tužbi na tri različita jezika postupka.

72 U tim je okolnostima postupanjem u devet drugih predmeta koji se odnose na tužbe protiv Odluke C(2006) 4180 opravdano produljenje postupka od 9 mjeseci u predmetu T-385/06.

73 Stoga valja utvrditi da je trajanje od 24 mjeseci (15 mjeseci plus 9 mjeseci) između završetka pisanog dijela postupka i otvaranja usmenog dijela postupka u načelu bilo primjereno za postupanje u predmetu T-385/06.

74 Naposljetku, valja istaknuti da su, kao što to proizlazi iz točaka 43. do 48. ove presude, u tužbi podnesenoj u predmetu T-385/06 osporavani svi aspekti Odluke C(2006) 4180 koji su se odnosili na tužitelja te su iz nje proizlazila složena činjenična i pravna pitanja koje je trebalo analizirati u cijelosti prije otvaranja usmenog dijela postupka. Nadalje, podnesci stranaka bili su osobito dugi i popraćeni opsežnim prilozima, koje je trebalo temeljito ispitati i provjeriti prije otvaranja usmenog dijela postupka kako bi se, među ostalim, ocijenila njihova dokazna vrijednost i u potpunosti razjasnile predmetne činjenice. Osim toga, kao što proizlazi iz točaka 49. do 54. ove presude, predmet T-385/06 bio je usko povezan s devet drugih tužbi koje su protiv navedene odluke bile podnesene na više različitih jezika. Usto, Komisiji je bio potreban relativno dugi rok za podnošenje odgovora na repliku u verziji na radnom jeziku Suda Europske unije.

75 Tako se tim objektivnim okolnostima može opravdati produljenje razdoblja između završetka pisanog dijela postupka i otvaranja usmenog dijela postupka u predmetu T-385/06 za najmanje jedan mjesec.

76 Stoga valja smatrati da iz razdoblja od 25 mjeseci koje je prošlo između završetka pisanog dijela postupka i otvaranja usmenog dijela postupka u predmetu T-385/06 ne proizlazi nikakvo neopravdano razdoblje nedjelovanja što se tiče postupanja u navedenom predmetu.

77 Kao drugo, tužitelj se nije pozvao na postojanje neopravdanog roka za suđenje, s jedne strane, između datuma podnošenja tužbe i datuma podnošenja odgovora na repliku te, s druge strane, između otvaranja usmenog dijela postupka i objave presude od 24. ožujka 2011., Aalberts Industries i dr./Komisija (T-385/06, EU:T:2011:114).

78 U svakom slučaju valja istaknuti da je, kao prvo, razdoblje od podnošenja tužbe do podnošenja odgovora na repliku opravdano ponašanjem stranaka kao i složenošću predmeta T-385/06. Kao drugo, razdoblje od otvaranja usmenog dijela postupka do objave presude od 24. ožujka 2011., Aalberts Industries i dr./Komisija (T-385/06, EU:T:2011:114) također se objašnjava činjeničnom i pravnom složenošću tog predmeta.

79 Iz toga slijedi da je ukupno trajanje postupka u predmetu T-385/06 opravdano s obzirom na specifične okolnosti navedenog predmeta i osobito s obzirom na njegovu činjeničnu i pravnu složenost, ponašanje stranaka i nepostojanje neobjašnjenog razdoblja nedjelovanja u svakoj fazi postupka u tom predmetu.

80 S obzirom na sve prethodno navedeno, valja odbiti postojanje povrede članka 47. drugog stavka Povelje o temeljnim pravima u predmetu T-385/06 i, konkretnije, povrede razumnog roka za suđenje u tom predmetu.

81 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, ako jedan od uvjeta za uspostavu izvanugovorne odgovornosti Unije nije ispunjen, tužbu treba odbiti u cijelosti, a da se ne ispituje jesu li ispunjeni drugi uvjeti za navedenu odgovornost (presuda od 14. listopada 1999., Atlanta/Europska zajednica, C-104/97 P, EU:C:1999:498, t. 65.; vidjeti također u tom smislu presudu od 15. rujna 1994., KYDEP/Vijeće i Komisija, C-146/91, EU:C:1994:329, t. 81.).

82 Tužbu stoga treba odbiti u cijelosti.

Troškovi

83 Sukladno odredbama članka 134. stavka 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku snosi troškove, ako je takav zahtjev postavljen.

84 U rješenju od 13. veljače 2015., Aalberts Industries/Europska unija (T-725/14, neobjavljeno, EU:T:2015:107), odbijen je prigovor nedopuštenosti koji je istaknuo Sud Europske unije te je određeno da će se u tom pogledu o troškovima odlučiti naknadno. Stoga Uniji, koju zastupa Sud Europske unije, valja naložiti da osim vlastitih, snosi i troškove tužitelja u vezi s prigovorom nedopuštenosti koji je podnio Sud Europske unije i koji je doveo do rješenja od 13. veljače 2015, Aalberts Industries/Europska unija (T-725/14, neobjavljeno, EU:T:2015:107).

85 Suprotno tome, budući da tužitelj nije uspio u postupku što se tiče svih njegovih zahtjeva u pogledu merituma, valja mu naložiti snošenje vlastitih troškova kao i troškova Unije, koju zastupa Sud Europske unije, sukladno njezinu zahtjevu.

86 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika, države članice i institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. Valja odlučiti da Komisija snosi vlastite troškove.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (treće prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. **Tužba se odbija.**

2. **Nalaže se Europskoj uniji, koju zastupa Sud Europske unije, da osim vlastitih, snosi i troškove društva Aalberts Industries NV u vezi s prigovorom nedopuštenosti koji je podnio Sud Europske unije i koji je doveo do rješenja od 13. veljače 2015, Aalberts Industries/Europska unija (T-725/14, neobjavljeno, EU:T:2015:107).**

3. Društvu Aalberts Industries nalaže se da, osim vlastitih, snosi i troškove Unije koju zastupa Sud Europske unije, a koji se odnose na tužbu povodom koje je donesena ova presuda.

4. Europska komisija snosi vlastite troškove.

Papasavvas Labucka Bieliūnas

Kreuschitz Forrester

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 1. veljače 2017.

Potpisi